

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 603/1982

ΦΕΚ 117 Τ.Α' 21-9-1982

Οργάνωση και λειτουργία των μονάδων ειδικής αγωγής.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ Έχοντας υπόψη:

- Τις διατάξεις της παραγράφου 4, του άρθρου 3 του Νόμου 1143/1981 "Περί Ειδικής Αγωγής, Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσεως Απασχολήσεως και Κοινωνικής Μερίμνης των αποκλινόντων εκ του φυσιολογικού ατόμων και άλλων τινών εκπαιδευτικών διατάξεων" (ΦΕΚ 80/31.3.1981 τ. Α').
- Τις διατάξεις του άρθρου 27 του Ν. 1143/1981 και του άρθρου 2 του Ν. 186/1975 "περί του Κέντρου Εκπαίδευσεως Μελετών και Επιμορφώσεως (Κ.Ε.ΜΕ)" κ.λ.π. (γν.Σ.ΤΕ).

Άρθρο 1 Προσωνυμία και τύποι των μονάδων ειδικής αγωγής

- Ως μονάδες ειδικής αγωγής θεωρούνται:
  - Τα αυτοτελή ειδικά σχολεία όλων των βαθμίδων και
  - Οι ειδικές τάξεις ή Τμήματα ειδικής αγωγής, που λειτουργούν σε κανονικά σχολεία της Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.
- Στις μονάδες αυτές παρέχεται ειδική αγωγή και εκπαίδευση και οι τύποι, τους ορίζονται ως εξής:
  - Ειδικά σχολεία για παιδιά που υστερούν νοητικά. Τα σχολεία αυτά δέχονται μαθητές που έχουν δείκτη νοημοσύνης κάτω από το ενδεικτικό όρο 75 και που είναι εκπαιδεύσιμοι η ασκήσιμοι, όπως διαπιστώνεται από ιατροπαιδαγωγική υπηρεσία του άρθρου 7, του Ν. 1143/1981.
  - Ειδικά σχολεία για τυφλά παιδιά. Τα σχολεία αυτά δέχονται μαθητές, οι οποίοι δεν μπορούν να παρακολουθήσουν αποτελεσματικά τα εκπαιδευτικά προγράμματα του κανονικού σχολείου εξαιτίας ολικής ή μερικής τυφλότητας.
  - Ειδικά σχολεία για κωφά και βαρήκοα παιδιά. Τα σχολεία αυτά δέχονται μαθητές, οι οποίοι εξαιτίας ολικής ή μερικής κωφότητας, δεν μπορούν να παρακολουθήσουν αποτελεσματικά τα εκπαιδευτικά προγράμματα του κανονικού σχολείου.
  - Ειδικά σχολεία για σωματικά ανάπτηρα παιδιά. Τα σχολεία αυτά δέχονται μαθητές, οι οποίοι παρουσιάζουν σωματικές αναπηρίες σε βαθμό που δεν τους επιτρέπει να φοιτήσουν και να παρακολουθήσουν τα εκπαιδευτικά προγράμματα του κανονικού σχολείου.
  - Ειδικά σχολεία για συναισθηματικά διαταραγμένα και κοινωνικά δυσπροσάρμοστα παιδιά. Τα σχολεία αυτά δέχονται μαθητές οι οποίοι, ανεξάρτητα από αιτιολογία παρουσιάζουν συναισθηματικές διαταραχές, και δυσκολίες προσαρμογής, σε βαθμό που δεν επιτρέπουν τη φοίτησή τους σε κανονικό σχολείο.
  - Ειδικά σχολεία για ψυχικά πάσχοντα παιδιά. Τα σχολεία αυτά δέχονται μαθητές, οι οποίοι παρουσιάζουν ψυχικές ασθένειες σε βαθμό που δεν τους επιτρέπουν την παρακολούθηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων του κανονικού σχολείου.
  - Πολυδύναμα κέντρα ειδικής αγωγής, στα οποία παρέχεται εκπαίδευση σε περισσότερες από μία κατηγορίες αποκλινόντων παιδιών. Τέτοια κέντρα μπορούν να ιδρύονται σε περιοχές όπου οι ανάγκες το απαιτούν και οι συνθήκες το επιτρέπουν.
  - Μαθητές οι οποίοι παρουσιάζουν περισσότερα από ένα ελαπτώματα

εγγράφονται, σε ειδικό σχολείο του τύπου ο οποίος ανταποκρίνεται περισσότερο στο βασικό τους ελάττωμα.

3 α) Τάξεις ή τμήματα κανονικών εκπαιδευτικών μονάδων στα οποία παρέχεται ειδική εκπαίδευση ονομάζονται ειδικές τάξεις ή Τμήματα ειδικής αγωγής, αντίστοιχα.

Στις ειδικές τάξεις ή Τμήματα ειδικής αγωγής φοιτούν αποκλίνοντες μαθητές μιας ή περισσότερων κατηγοριών, που είναι εγγεγραμμένοι στο κανονικό σχολείο στο οποίο ανήκει η ειδική τάξη ή το τμήμα ειδικής αγωγής.

Οι διευθυντές των γειτονικών κανονικών σχολείων οφείλουν να διευκολύνουν την εγγραφή ή μετεγγραφή αποκλινόντων μαθητών στο σχολείο στο οποίο λειτουργεί ειδική τάξη η τμήμα ειδικής αγωγής προκειμένου να φοιτήσουν στο τμήμα αυτό, εφόσον και οι γονείς ή κηδεμόνες τους συμφωνούν προς αυτό.

Σε κάθε κανονική εκπαιδευτική μονάδα μπορούν να ιδρύονται μία ή περισσότερες ειδικές τάξεις ή τμήματα ειδικής αγωγής ανάλογα με τον αριθμό των αποκλινόντων μαθητών. Ο αριθμός αυτός δεν μπορεί να είναι μικρότερος του 8.

β) Στις ειδικές τάξεις ή τμήματα ειδικής αγωγής ή εφαρμογή των ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, μεθόδων διδασκαλίας κ.λπ. ρυθμίζεται από τις διατάξεις που ισχύουν για την ειδική αγωγή.

γ) Οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των εκπαιδευτικών των ειδικών τάξεων και των τμημάτων ειδικής αγωγής, ορίζονται από τον Νόμο 1143/81 και τις λοιπές σχετικές διατάξεις που ισχύουν για τους εκπαιδευτικούς της Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

δ) Οι ειδικές τάξεις και τα τμήματα ειδικής αγωγής δεν εκδίδουν τίτλους σπουδών. Οι τίτλοι των μαθητών των εδικών τάξεων ή τμημάτων ειδικής αγωγής εκδίδονται από το κανονικό σχολείο στο οποίο είναι εγγεγραμμένοι.

Άρθρο 2 Σχολική Περιφέρεια.

- Οι μονάδες ειδικής αγωγής δεν έχουν περιφέρεια.
- Σε μονάδα ειδικής αγωγής εγγράφονται παιδιά που παρουσιάζουν απόκλιση αντίστοιχη με τον τύπο της μονάδας αυτής σύμφωνα με την επιθυμία των γονέων ή κηδεμόνων τους και εφόσον υπάρχουν κενές θέσεις σ' αυτή.

Άρθρο 3 Κατάταξη ειδικών δημοτικών σχολείων και νηπιαγωγείων

- Τα ειδικά νηπιαγωγεία είναι μονοθέσια ή διθέσια. Μονοθέσια είναι εκείνα στα οποία φοιτούν από 5-8 νήπια, με μια νηπιαγωγό και διθέσια είναι εκείνα στα οποία φοιτούν από 9-16 νήπια, με δύο νηπιαγωγούς.
- Τα ειδικά δημοτικά σχολεία κατατάσσονται, ως εξής ανάλογα με τον αριθμό των οργανικών θέσεων του διδακτικού προσωπικού και του αριθμού των μαθητών, κατά τάξη.

ΔΑΣΚΑΛΟΙ	ΜΑΘΗΤΕΣ	ΟΡΓΑΝΙΚΟΤΗΤΑ
1	5-8	Μονοθέσιο
2	9-16	Διθέσιο
3	17-24	Τριθέσιο
4	25-32	Τετραθέσιο

5	33-40	Πενταθέσιο
6	41-48	Εξαθέσιο

3. Η οργανικότητα των θέσεων ειδικών δημ. σχολείων, κατά φύλο, ορίζεται από τις αντίστοιχες διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για τα κανονικά σχολεία.
4. Αν δεν υπάρχουν αιτήσεις για την πλήρωση των οργανικών κενών θέσεων, κατά φύλο, οι θέσεις αυτές μπορούν να πληρωθούν ανεξαρτήτως φύλου.
5. Τις θέσεις των Διευθυντών Β' και Α' στα ειδικά δημ. σχολεία, λαμβάνουν Διευθυντές Β' και Α' που έχουν πτυχίο μετεκπαίδευσης στην Ειδική Αγωγή, από το Μαράσλειο Διδασκαλείο Δημοτικής Εκπαίδευσης (Μ.Δ.Δ.Ε.) ή Πανεπιστήμιο του εξωτερικού Δάσκαλο, μετεκπαίδευθέντες στην Ειδική αγωγή, που προάγονται στο βαθμό του Διευθυντή Β' και Α', παραμένουν στη θέση τους με αίτησή τους, εφόσον δεν υπάρχουν κενές θέσεις Διευθυντών σε άλλες μονάδες ειδικής αγωγής. Μέχρι να υπάρξουν Διευθυντές Β' και Α' μετεκπαίδευθέντες στην Ειδική αγωγή όλες οι οργανικές θέσεις των ειδικών εκπαιδευτικών μονάδων, πληρώνονται με δασκάλους μετεκπαίδευθέντες στην Ειδική Αγωγή.

Άρθρο 4 **Εσωτερική διάρθρωση των ειδικών δημοτικών σχολείων.**

Η εσωτερική διάρθρωση των ειδικών δημοτικών σχολείων είναι η ίδια με αυτή των κανονικών δημοτικών σχολείων.

Ο Επιθεωρητής ειδικών σχολείων, μετά από πρόταση του συλλόγου των διδασκόντων και ανάλογα με τον αριθμό των μαθητών και το επίπεδο σχολικής τους ωριμότητας, μπορεί να εγκρίνει την δημιουργία μέχρι δύο (2) προκαταρκτικών τμημάτων στην πρώτη (Α') τάξη. Το Τμήμα ή τα τμήματα αυτά αποτελούν την προβαθμίδα του ειδικού δημοτικού σχολείου, οι Α' και Β' τάξεις την κατώτερη βαθμίδα, ο Γ' και Δ' τάξεις την μέση και οι Ε' και ΣΤ' τάξεις την ανώτερη βαθμίδα.

Στην προβαθμίδα των 4/θεσίων και άνω ειδικών δημ. σχολείων μπορεί να τοποθετείται νηπιαγωγός, που έχει μετεκπαίδευθεί στην Ειδική Αγωγή.

Άρθρο 5 **Βιβλία και έντυπα που πρέπει να τηρούνται.**

Τα επίσημα υπηρεσιακά βιβλία και έντυπα που πρέπει να τηρούνται από τις μονάδες ειδικής αγωγής είναι τα παρακάτω.

Ειδικά Σχολεία:

A' Βιβλία

1. Βιβλίο μητρώου και προόδου μαθητών. Οι μαθητές που έρχονται γιά πρώτη φορά στο σχολείο, εγγράφονται στο βιβλίο μητρώου και προόδου των μαθητών με την παρακάτω σειρά:

α) Εγγράφονται με αλφαριθμητική σειρά, οι μαθητές της Α' τάξης και κατανέμονται στις προκαταρκτικές, όπου καταρτίζονται τέτοιες.

β) Με αλφαριθμητική σειρά οι μαθητές των υπολοίπων τάξεων.

Στο βιβλίο αυτό καταχωρίζονται τα παρακάτω στοιχεία:

αα) Στοιχεία ταυτότητας (ονοματεπώνυμο, όνομα πατέρα και μητέρας τόπος γέννησης, ημερομηνία γέννησης, Δήμος ή Κοινότητα που είναι εγγεγραμμένος Νομός, αριθμός μητρώου ή δημοτολογίου, ιθαγένεια, θρήσκευμα, φύλο, επάγγελμα πατέρα και μητέρας, διεύθυνση σπιτιού).

ββ) Στοιχεία εγγραφής: τάξη, τίτλος εγγραφής (είδος, αριθμός και ημερομηνία, αρχή από την οποία εκδόθηκε), σχολική χρονιά.

γγ) Βαθμολογική κατάσταση: τάξη, βαθμολογία κάθε τριμήνου, μέσος όρος βαθμολογία σε κάθε μάθημα και μέσος όρος επίδοσης σε όλα τα μαθήματα, απουσίες δικαιολογημένες (+), αδικαιολόγητες (-), και η διαγωγή.

2. Βιβλίο πιστοποιητικών σπουδής.

Σ' αυτό το βιβλίο καταχωρίζονται τα παρακάτω στοιχεία των κάθε είδους τίτλων που εκδίδονται (απολυτηρίων, αποδεικτικών, ενδεικτικών) ο αύξοντας αριθμός στο Βιβλίο πιστοποιητικών Σπουδής, ο αριθμός μητρώου του μαθητή το ονοματεπώνυμο το όνομα του πατέρα, η τάξη, το είδος τίτλου και η ημερομηνία που εκδόθηκε.

3. Ημερολόγιο Σχολικής ζωής.

Σ' αυτό καταχωρίζονται, οι δραστηριότητες που αναπτύσσονται στα πλαίσια της σχολικής ζωής, και κάθε γεγονός που αξίζει να σημειώνεται και έχει σχέση με τη λειτουργία του σχολείου.

4. Μητρώο προσωπικού που υπηρετεί στο σχολείο.

5. Βιβλίο πράξεων του Διευθυντή.

6. Βιβλίο πράξεων του συλλόγου των διδασκόντων.

7. Πρωτόκολλο.

8. Πρωτόκολλο εμπιστευτικό.

9. Βιβλίο βιβλιοθήκης. Σ' αυτό καταχωρίζονται τα βιβλία που εισέρχονται στη σχολική βιβλιοθήκη.

10. Βιβλίο υλικού, εποπτικών οργάνων, και οπτικοακουστικών μέσων.

11. Βιβλίο διδασκόμενης ύλης.

12. Βιβλίο διεκπεραίωσης της αλληλογραφίας.

13. Ατομικός φάκελος κάθε μαθητή. Το περιεχόμενο του οποίου είναι μυστικό. Ο φάκελος περιέχει:

α) Την διαγνωστική έκθεση της ιατροπαιδαγωγικής υπηρεσίας (ιατροπαιδαγωγικού σταθμού, σχολικού Ψυχολογικού σταθμού, κινητής διαγνωστικής ομάδας).

β) Τις παρατηρήσεις των διδασκόντων, του ψυχολόγου του κοινωνικού λειτουργού και του ιατρού η άλλου ειδικού επιστήμονα ανάλογα με την περίπτωση.

γ) Κάθε στοιχείο που είναι δυνατό ν' αποδείξει την πνευματική, ψυχοσωματική και κοινωνική εξέλιξη του μαθητή, (ιχνογραφήματα, τετράδια, εκθέσεις, χειροτεχνήματα κ.λ.π.)

Β' Έντυπα

Τα έντυπα που είναι απαραίτητα για τις βασικές ανάγκες των ειδικών σχολείων είναι τα παρακάτω:

1. Φύλλα ημερησίου ελέγχου των μαθητών.

2. Δελτία ατομικότητας (καρτέλλες μαθητών).

3. Έντυπα πιστοποιητικών σπουδών.

4. Τίτλοι κάθε είδους.

5. Υπηρεσιακά σημειώματα μαθητών που μετεγγράφονται και κάθε άλλο έντυπο, που κατά την κρίση του Διευθυντή απλοποιεί τη γραφειοκρατία.

Ειδικά Νηπιαγωγεία:

Από τα ειδικά νηπιαγωγεία τηρούνται τα βιβλία και τα έντυπα που προβλέπονται και για τα κανονικά νηπιαγωγεία, καθώς και ο ατομικός φάκελος που προβλέπεται από το στοιχείο 13 της παραγράφου 1.Α.

Ειδικές Τάξεις.

Από τις ειδικές τάξεις τηρούνται τα παρακάτω βιβλία και έντυπα:

1. Ημερολόγιο σχολικής ζωής, στο οποίο καταχωρίζονται οι δραστηριότητες που αναπτύσσονται στα πλαίσια της σχολικής ζωής και κάθε γεγονός που αξίζει να σημειώνεται και έχει σχέση με τη λειτουργία της ειδικής τάξης.

2. Βιβλίο βιβλιοθήκης. Σ' αυτό γράφονται τα βιβλία που εισέρχονται στη βιβλιοθήκη της ειδικής τάξης.

3. Βιβλίο της ύλης που διδάσκεται.

4. Ατομικός φάκελος κάθε μαθητή σύμφωνα με το στοιχείο 13 της παραγράφου 1 Α του άρθρου αυτού.
5. Οι εδικές τάξεις δεν τηρούν δικό τους βιβλίο μητρώου και προόδου των μαθητών τους. Ο βαθμός προόδου των μαθητών των τάξεων αυτών καταχωρίζεται στο αντίστοιχο βιβλίο του κανονικού σχολείου στο οποίο έχουν εγγραφεί.

Άρθρο 6 Σχολικό και διδακτικό έτος.

1. Το σχολικό έτος για τις μονάδες ειδικής αγωγής και τις άλλες ειδικές τάξεις, αρχίζει την 1 Σεπτεμβρίου και τελειώνει στις 31 Αυγούστου του επόμενου έτους.
2. Το διδακτικό έτος αρχίζει στις 11 Σεπτεμβρίου και τελειώνει στις 20 Ιουνίου του επόμενου έτους.
3. Τα μαθήματα αρχίζουν στις 11 Σεπτεμβρίου και τελειώνουν στις 10 Ιουνίου του επόμενου έτους τα ενδεικτικά χρονογύνται στους μαθητές στις 15 Ιουνίου, τ' απολυτήρια στέλνονται στα αρμόδια Γυμνάσια ή στις ειδικές Επαγγελματικές Σχολές την ίδια μέρα και σε περίπτωση που η 15 Ιουνίου είναι αργία, οι παραπάνω ενέργειες γίνονται την προηγούμενη ημέρα. Εκείνοι που έχουν εννιάχρονη εκπαίδευση που προβλέπει ο νόμος, εγγράφονται στα γυμνάσια ή τις ειδικές Επαγγελματικές Σχολές προαιρετικά.
4. Από 1-10 Σεπτεμβρίου γίνονται οι προπαρασκευαστικές εργασίες σε όλες τις μονάδες ειδικής αγωγής ώστε την ορισμένη μέρα ν' αρχίζουν κανονικά τα μαθήματα.
5. Ο χρόνος διδασκαλίας των μαθημάτων χωρίζεται σε τρία τρίμηνα:
  - α' Τρίμηνο: Από τις 11 Σεπτεμβρίου ως τις 10 Δεκεμβρίου.
  - β' Τρίμηνο: Από τις 11 Δεκεμβρίου ως τις 10 Μαρτίου.
  - γ' Τρίμηνο: Από τις 11 Μαρτίου ως τις 10 Ιουνίου.
6. Οι γονείς ενημερώνονται προσωπικά από το δάσκαλο της τάξης, σχετικά με την πρόοδο, την διαγωγή και την τακτική ή όχι φοίτηση των παιδιών τους στο ειδικό σχολείο επίσης οι γονείς και οι κηδεμόνες ενημερώνονται για την εξέλιξη των παιδιών τους από τους ειδικούς επιστήμονες (γιατρό, ψυχολόγο, κοινωνικό λειτουργό κ.λ.π.) με τους οποίους συνεργάζεται η μονάδα ειδικής αγωγής.
7. Η ώρα έναρξης των μαθημάτων στις μονάδες ειδικής αγωγής είναι η ίδια με την ώρα που αρχίζουν τα μαθήματα στα σχολεία της Γενικής Εκπαίδευσης. Τα αυτοτελή ειδικά σχολεία Γενικής Εκπαίδευσης λειτουργούν μόνο πρωινές ώρες, και σε αίθουσες διδασκαλίας που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά απ' αυτά. Οι ειδικές τάξεις ακολουθούν το ωρολόγιο Πρόγραμμα του σχολείου το οποίο εξυπηρετούν.
8. Άλλαγή στην ώρα έναρξης των μαθημάτων στις μονάδες ειδικής αγωγής επιτρέπεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και μετά από έγκριση του Επιθεωρητή των Ειδικών Σχολείων.

Άρθρο 7 Διακοπές μαθημάτων λόγων έκτακτων συνθηκών.

- 1 . Τα μαθήματα των ειδικών σχολείων είναι δυνατόν να διακοπούν μέχρι 15 ημέρες με απόφαση του Νομάρχη:
  - α) Εξαιτίας επιδημικής ασθένειας μετά από εισήγηση του αρμόδιου Υγειονομικού Επιθεωρητή ή Σχολιάτρου ή σε επείγουσα περίπτωση χωρίς εισήγηση και
  - β) Γιά λόγους έκτακτης ανάγκης, μετά από εισήγηση του αρμοδίου Επιθεωρητή Δημοτικής Εκπαίδευσης.
- Αν χρειαστεί να διακοπούν τα μαθήματα περισσότερο από 15 ημέρες είναι απαραίτητη η έγκριση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

2. Η διδασκαλία των μαθημάτων στα σχολεία της προηγουμένης παραγράφου είναι δυνατόν να παραταθεί για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο από 15 ημέρες με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ύστερα από γνώμη του αρμοδίου Υπηρεσιακού Συμβουλίου. Στην περίπτωση αυτή παρατείνεται ανάλογα και ο χρόνος που θα λήξει το διδακτικό έτος.

Άρθρο 8 **Σχολικές εκδηλώσεις.**

1 Στις μονάδες ειδικής αγωγής οργανώνονται εορταστικές εκδηλώσεις κατά τις ημέρες των εθνικών επετείων της 28 Οκτωβρίου, της 25 Μαρτίου, καθώς και κατά την 17 Νοεμβρίου, ημέρα εορτής για το Πολυτεχνείο.

Οι εκδηλώσεις αυτές εντάσσονται στα προγράμματα των τοπικών Δημοτικών ή Κοινοτικών Αρχών και γίνονται την παραμονή των εθνικών επετείων. Οι εορτές αυτές είναι δυνατό να γίνονται και άλλη ημέρα, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες.

2. Επίσης, μετά από απόφαση του συλλόγου των διδασκόντων, μπορούν να διοργανωθούν (κάθε σχολικό έτος) αθλητικές, χειροτεχνικές και άλλες σχολικές εκδηλώσεις.

Σκοπός των παραπάνω εκδηλώσεων είναι η βίωση από τους μαθητές των μορφωτικών αγαθών του σχολείου τους, η ομαλή προσαρμογή στο σχολικό και ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον και γενικά η υποβοήθηση της εξέλιξής τους.

Οι σχολικές εκδηλώσεις γενικά είναι διαλεγμένες με προσοχή, απλές στην εκτέλεση και εντάσσονται στην όλη εργασία του ειδικού σχολείου.

3. Η συμμετοχή των μαθητών των μονάδων ειδικής αγωγής σε παρελάσεις, αφήνεται στην κρίση του συλλόγου των διδασκόντων.

Άρθρο 9 **Σχολικές εκδρομές και επισκέψεις.**

1. Οι σχολικές εκδρομές έχουν ψυχαγωγικό ή μορφωτικό σκοπό και μπορεί να διαρκούν ολόκληρη ή μισή ημέρα.

2. Τις εκδρομές τις προγραμματίζει με απόφασή του ο σύλλογος των διδασκόντων. Όσες πραγματοποιούνται με αυτοκίνητο ή άλλο συγκοινωνιακό μέσο πρέπει να εγκρίνονται από τον αρμόδιο Επιθεωρητή.

3. Πολυήμερες εκδρομές για μαθητές ειδικών σχολείων δεν επιτρέπονται.

4. Οι επισκέψεις έχουν μορφωτικό και ψυχαγωγικό σκοπό και προγραμματίζονται από το σύλλογο των διδασκόντων ή από το δάσκαλο της τάξης ή της βαθμίδας και υπόκειται στην έγκριση του Διευθυντή του σχολείου.

Άρθρο 10 **Εγγραφές μαθητών σε δημόσια ή ιδιωτικά ειδικά σχολεία.**

1. Οι εγγραφές των μαθητών στα δημόσια ή ιδιωτικά ειδικά σχολεία γίνονται κατά την ίδια χρονική περίοδο, κατά την οποία γίνονται και οι εγγραφές στα αντίστοιχα κανονικά σχολεία Γενικής Εκπαίδευσης.

2. Οι μαθητές εγγράφονται στα βιβλία του σχολείου με το ονοματεπώνυμο με το οποίο έχουν εγγραφεί στα Μητρώα ή Δημοτολόγια του αρμοδίου Δήμου ή Κοινότητας.

3. Στην Πρώτη (Α') τάξη του ειδικού δημ. σχολείου εγγράφονται παιδιά που έχουν συμπληρώσει την 1 Οκτωβρίου του έτους εγγραφής τους, ηλικία 5 χρόνων και 6 μηνών.

Κάθε πράξη εγγραφής μαθητή που δεν έχει νόμιμη ηλικία, είναι άκυρη και ο Διευθυντής του σχολείου που έκανε αυτή την πράξη εγγραφής ελέγχεται πειθαρχικά.

4. Τα δικαιολογητικά που προσκομίζονται γιά την εγγραφή μαθητή στην Πρώτη (Α') τάξη είναι τα παρακάτω.

α) Πιστοποιητικό Δήμου ή Κοινότητας, που πιστοποιεί την εγγραφή του στα οικεία Μητρώα ή Δημοτολόγια.

Από την ημερομηνία γέννησης, που αναγράφεται στο ανωτέρω πιστοποιητικό, ελέγχεται και το νόμιμο της ηλικίας του και μόνο σε περίπτωση που το στοιχείο αυτό δεν προκύπτει από το πιστοποιητικό αυτό προσκομίζεται και ληξιαρχική πράξη γέννησης.

β) Το βιβλιάριο υγείας του παιδιού. Από την απλή επίδειξη του ελέγχεται αν ο μαθητής έκανε τον αντιδιφθεριτικό εμβολιασμό.

γ) Έκθεση ιατροπαιδαγωγής υπηρεσίας, του άρθρου 7 του Ν. 1143/1981 η οποία πρέπει ανάμεσα στα άλλα να περιλαμβάνει:

I. Το είδος και το βαθμό της απόκλισης του μαθητή.

II. Γνώμη για τη δυνατότητα: α) παρακολούθησης, από μέρους του μαθητή προγράμματος συγκεκριμένου τύπου ειδικού σχολείου η ειδικής τάξης. β) προσαρμογής του στο σχολικό περιβάλλον και τη σχολική ζωή και γ) πρόβλεψη για την πιθανή εξέλιξη του.

III. Το ατομικό οικογενειακό και κοινωνικό ιστορικό του μαθητή.

IV. Οποιαδήποτε πληροφορία που μπορεί να βοηθήσει το έργο της ειδικής αγωγής. Στην περίπτωση που η προσκόμιση της διαγνωστικής έκθεσης δεν είναι δυνατή κατά το χρόνο της εγγραφής, ο γονέας ή κηδεμόνας του μαθητή υποβάλλει δήλωση του νόμου 105/69, με την οποία αυτός αναλαμβάνει την υποχρέωση να προσκομίσει την παραπάνω διαγνωστική έκθεση μέχρι που ν' αρχίσουν τα μαθήματα.

Αν η προσκόμιση της παραπάνω διαγνωστικής έκθεσης δεν πραγματοποιηθεί, ο μαθητής γίνεται δεκτός για φοίτηση όταν εμπίπτει στην κατηγορία των μαθητών της ειδικής εκπαιδευτικής μονάδας, κατά την κρίση του συλλόγου των διδασκόντων σ' αυτή.

Παράλληλα ο Διευθυντής του σχολείου μεριμνά για την ιατροπαιδαγωγική εξέταση του μαθητή.

5. Στις λοιπές τάξεις (Β' - ΣΤ') εγγράφονται όσοι μαθητές προήχθησαν από τις προηγούμενες τάξεις. Η εγγραφή των μαθητών των τάξεων αυτών γίνεται αυτεπάγγελτα από τα σχολεία μετά την έκδοση των αποτελεσμάτων.

Τυχόν διακίνηση τους από το σχολείο σε σχολείο γίνεται με τη διαδικασία μετεγγραφών, που ορίζεται από το άρθρο 13 του παρόντος Π.Δ.

6. Για τους μαθητές που δεν έχουν εγγραφεί στα Μητρώα ή Δημοτολόγια των οικείων Δήμων ή Κοινοτήτων (άρθρο 113, Ν.Δ. 720/78) και που είναι υποχρεωμένοι να φοιτήσουν, η εγγραφή τους γίνεται στο βιβλίο Μητρώου και Προόδου των μαθητών του σχολείου από τον Δ/ντή. Στην περίπτωση αυτή ο κηδεμόνας υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση του Ν.Δ 105/69 όπου δηλώνει ότι ο μαθητής έχει τη νόμιμη ηλικία για να εγγραφεί στο σχολείο και ότι αναλαμβάνει την υποχρέωση για την εγγραφή του στα Μητρώα ή Δημοτολόγια μέσα σ' ένα μήνα προσκομίζοντας στο σχολείο το αναγκαίο πιστοποιητικό γέννησης προκειμένου να ρυθμιστεί η σχετική εκκρεμότητα.

7.a) Όσοι έχουν τη νόμιμη για εγγραφή ηλικία και δεν είναι δηλωμένοι στα μητρώα αρρένων ή στα δημοτολόγια του οικείου Δήμου ή Κοινότητας (άρθρο 3 και επ. του Π.Δ. 726/1970), γίνονται πάντοτε δεκτοί γιά φοίτηση και εγγράφονται υποχρεωτικά στο βιβλίο μητρώου και προόδου των μαθητών.

β) Ο Διευθυντής του σχολείου μεριμνά γιά την τακτοποίηση της εκκρεμότητας στο Δήμο ή την Κοινότητα, μέχρι τέλους του σχολικού έτους.

γ) Οι μαθητές αυτοί θεωρούνται κανονικοί και λαμβάνουν κανονικούς τίτλους σπουδών εφόσον έχει τακτοποιηθεί η εκκρεμότητα εγγραφής στα μητρώα αρρένων ή στα δημοτολόγια του Δήμου ή της Κοινότητας, μέχρι τέλους του σχολικού έτους.

8. Οι μαθητές που προέρχονται από ιδιωτικά σχολεία, εγγράφονται στα δημόσια ή

ιδιωτικά ειδικά σχολεία, με βάση τον τίτλο σπουδών τους ο οποίος είναι θεωρημένος από τον αρμόδιο Επιθεωρητή. Στην περίπτωση αυτή τηρείται και η προϋπόθεση του εδαφίου γ, της παρ. 4 του παρόντος άρθρου.

9. Οι αποκλίνοντες μαθητές, που διδάχθηκαν στο σπίτι με την ευθύνη των γονέων ή κηδεμόνων τους και οι οποίοι δεν φοίτησαν καθόλου στο σχολείο, εξαιτίας ειδικών παθήσεων, γράφονται στα δημόσια ή ιδιωτικά ειδικά σχολεία μετά από κατατακτήρια εξέταση, η οποία γίνεται ύστερα από απόφαση του αρμόδιου Επιθεωρητή των κανονικών σχολείων. Η εξέταση αυτή γίνεται στα 4/θέσια και άνω δημοτικά σχολεία από τριμελή εξεταστική επιτροπή δασκάλων, που ορίζονται από το Διευθυντή του σχολείου και στα 1/θέσια μέχρι και 3/θέσια ειδικά σχολεία από διμελή επιτροπή δασκάλων, που ορίζονται από τον Επιθεωρητή των κανονικών σχολείων της Περιφέρειας. Στη δεύτερη αυτή περίπτωση απαραίτητα παίρνει μέρος και ο Διευθυντής του δημοτικού σχολείου από το οποίο προέρχεται ο μαθητής Οι μαθητές αυτοί κατατάσσονται σε τάξη για την οποία κρίνονται ικανοί, αλλά ποτέ σε τάξη ανώτερη από αυτή που αναλογεί στη χρονολογική τους ηλικία.

Η κατατακτήρια αυτή εξέταση περιλαμβάνει προφορική εξέταση και απάντηση των ερωτηματολογίων που αναφέρονται στο άρθρο 15 του παρόντος γίνεται δε σε όλα τα μαθήματα που διδάσκονται στην τάξη στην οποία ο εξεταζόμενος ζητάει την κατάταξη και διατάσσεται από τον Επιθεωρητή των κανονικών σχολείων της περιφέρειας στην οποία ανήκει το σχολείο, όπου πρόκειται να εγγραφεί ο μαθητής. Παθήσεις που δικαιολογούν τη μη εγγραφή του μαθητή στο σχολείο ή τη διακοπή της φοίτησής του ή την εξ ολοκλήρου αποχή από αυτή και που βεβαιώνονται από το Θεραπευτήριο στο οποίο νοσηλεύτηκε ο μαθητής η πιστοποιούνται από θεράποντες ειδικούς ιατρούς, ύστερα από σύμφωνη γνωμάτευση της αρμόδιας κατά τόπους Α/Θμας Υγειονομικής Επιτροπής (άρθρο 11 του νόμου 1811/51, όπως τροποποιήθηκε από το νόμο 22/1975) και που επιτρέπουν την παραπομπή του σε κατατακτήρια εξέταση, είναι οι παρακάτω:

- α) Ορθοπεδικές παθήσεις οστών και αρθρώσεων που έχουν ανάγκη μακράς ακινησίας ή κατάκλισης για θεραπεία.
  - β) Τετραπληγίες, παραπληγίες, ημιπληγίες σπαστικές ή χαλαρές.
  - γ) Χορεία.
  - δ) Αθέτωση.
  - ε) Χρόνιες νευρολογικές αρρώστειες, δηλαδή: μυοπάθειες ή εγκεφαλοπάθειες, που καθιστούν αδύνατη την κανονική βάσιση.
- στ) Αρρώστεια του Χάνσεν στο στάδιο της μετάδοσης.
- ζ) Επιληψία μορφής πυκνοληψίας.
  - η) Ανοικτή φυματίωση των πνευμόνων.
  - θ) Φυματιώδης μηνιγγίτιδα.
  - ι) Νεοπλασίες βραδείας εξέλιξης.
  - ια) Βαριές αιμολυτικές αναιμίες, που απαιτούν συχνές μεταγγίσεις αίματος.
  - ιβ) Καρδιακές ή νεφρικές χρόνιες παθήσεις, που δεν μπορούν ν' αντισταθμιστούν.
  - ιγ) Αιμορροφιλίες.
- ιδ) Βαριά ινώδης κυστική παγκρεατίτιδα.
- ιε) Κάθε πάθηση για τη θεραπεία της οποίας ο μαθητής παρέμενε στο Νοσοκομείο πέρα από 3 μήνες.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και για μαθητές οι οποίοι, εξαιτίας απομακρυσμένης διαμονής που βεβαιώνεται από τον αρμόδιο Επιθεωρητή Ειδικών Σχολείων δεν μπορούν να φοιτήσουν στην ειδική σχολική μονάδα.

10. Όσα αφορούν στην εγγραφή και τις εξετάσεις μαθητών ειδικών σχολείων του εξωτερικού σε αντίστοιχες τάξεις ή βαθμίδες των ειδικών σχολείων στην Ελλάδα, διέπονται από τις διατάξεις που είναι σχετικές για τις εγγραφές σε σχολείο Γενικής Εκπαίδευσης.

11. Οι μαθητές, παιδιά αθιγγάνων, που δεν έχουν καμιά υπηκοότητα, εγγράφονται στην Πρώτη (Α') τάξη του ειδικού σχολείου με τη ληξιαρχική πράξη γέννησής τους, βάφτισης και με την προϋπόθεση που προβλέπεται από το άρθρο αυτό (παράγραφος 4, εδάφιο γ'). Στη συνέχεια με έγγραφό του ο Διευθυντής του σχολείου γνωρίζει αυτό στην αρμόδια Νομαρχία για να φροντίσει για την

τακτοποίηση του θέματος της ιθαγένειας τους στα οικεία Μητρώα ή Δημοτολόγια. Για τις λοιπές τάξεις του ειδικού σχολείου οι μαθητές αυτοί εγγράφονται με τον τίτλο σπουδών τους.

12. Όσοι επικαλούνται ξένη υπηκοότητα καθώς και αυτοί που δεν μπορούν να αποδείξουν την απόκτηση ελληνικής ή ξένης ιθαγένειας όταν πρόκειται να εγγραφούν σε οποιαδήποτε τάξη του ειδικού σχολείου, έχουν υποχρέωση να προσκομίσουν αντί για πιστοποιητικό της παρ. 4α του παρόντος άρθρου, πιστοποιητικό ιθαγενείας του Υπουργείου Εσωτερικών (άρθρο 13 του Α.Ν. 2280/1940).

13. Οι εγγραφές μαθητών σε μειονοτικά ειδικά σχολεία γίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για εγγραφές των μαθητών στα κανονικά σχολεία, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου αυτού

Άρθρο 11 Εγγραφές μαθητών σε Πρότυπα Ειδικά Σχολεία.

1 Στην Πρώτη (Α') τάξη των Προτύπων Ειδικών Σχολείων, εγγράφονται μετά από κλήρωση, που γίνεται μέσα στο πενθήμερο του Ιουνίου μπροστά στους γονείς, παιδιά και των δύο φύλων που έχουν τη νόμιμη ηλικία αφού τηρηθούν οι προϋποθέσεις της παραγρ. 4. εδαφ. Γ' του άρθρου 10 του παρόντος Π.Δ., μετά από αίτηση των γονέων τους. Οι γονείς έχουν δικαίωμα να υποβάλλουν αίτηση μόνο σ' ένα Πρότυπο Ειδικό Σχολείο, βεβαιώνοντας με δήλωση του Ν.Δ. 105/1969 ότι δεν έχουν υποβάλει αίτηση σε άλλο Πρότυπο Ειδικό Σχολείο.

2. Οι αιτήσεις των γονέων, μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά υποβάλλονται μέσα στο τρίτο 10/ήμερο του Μαΐου. Μετά την 31 Μαΐου οι αιτήσεις δεν γίνονται δεκτές. Η κλήρωση γίνεται μέσα στο χρονικό διάστημα που ορίζεται στην προηγούμενη παράγραφο, από επιτροπή που την αποτελούν ο Διευθυντής της Σχολής, δύο μέλη του διδακτικού προσωπικού, και δύο εκπρόσωποι των γονέων που παρευρίσκονται, οι οποίοι ορίζονται από τον ανωτέρω Διευθυντή της Σχολής. Εκτός από τον κανονικό αριθμό κληρώνονται 20% επιπλέον ως επιλαχόντες, για την πλήρωση κενών θέσεων που τυχόν θα παρουσιασθούν στη διάρκεια της σχολικής χρονιάς.

Η πλήρωση των θέσεων αυτών γίνεται σύμφωνα με τη σειρά κληρώσεως των επιλαχόντων. Η επιτροπή αυτή συντάσσει το πρακτικό επιλογής, αντίγραφο του οποίου υποβάλλει στο Υπουργείο Παιδείας.

3. Πέρα από τον αριθμό των παιδιών που προβλέπεται, εγγράφεται, κατ' εξαίρεση και ο άλλος αδελφός, αυτού που κληρώθηκε. Στα ανωτέρω Πρότυπα και Πειραματικά Ειδικά Σχολεία εγγράφονται, χωρίς κλήρωση και ανεξάρτητα από τον αριθμό που προβλέπεται να φοιτούν σε κάθε τάξη, τα παιδιά του διδακτικού προσωπικού των οικείων Παιδαγωγικών Ακαδημιών, των προτύπων αυτών, των Πειραματικών σχολείων των Πανεπιστημίων, του Μαρασλείου Διδασκαλείου Δημοτικής Εκπαίδευσης και των Προτύπων του.

4. Σε κάθε μια από τις άλλες τάξεις, γράφονται οι μαθητές που προήχθησαν από την προηγούμενη τάξη του ίδιου σχολείου.

5. Οι θέσεις που μένουν κενές στις τάξεις των Προτύπων Ειδικών Σχολείων πληρώνονται με εγγραφή μαθητών που προέρχονται από άλλα σχολεία. Όταν οι αιτήσεις είναι περισσότερες από τις κενές θέσεις γίνεται κλήρωση. Θεωρούνται ότι υπάρχουν κενές θέσεις όταν ο αριθμός των μαθητών που φοιτούν είναι μικρότερος από τον αριθμό που προβλέπεται.

Άρθρο 12 **Μετεγγραφές μαθητών.**

1. Μετεγγραφή μαθητή από ειδικό σχολείο σε άλλο ειδικό σχολείο επιτρέπεται μόνο όταν ισχύουν οι παρακάτω λόγοι:
- α) Αν καταργηθεί ή συγχωνευθεί το σχολείο στο οποίο είναι εγγεγραμμένος ο μαθητής.
  - β) Αν, εξαιτίας κάποιας επιδημίας, πρόκειται το σχολείο να μείνει κλειστό περισσότερο από ένα μήνα.
  - γ) Αν η οικογένεια του μαθητή ή η οικογένεια του κηδεμόνα του μαθητή άλλαξε κατοικία, οπότε μαζί με τα άλλα δικαιολογητικά μετεγγραφής συνυποβάλλεται και υπεύθυνη δήλωση του Ν.Δ 105/69 του γονέα ή του κηδεμόνα του μαθητή, σχετικά με τη νέα κατοικία.
  - δ) Αν σοβαροί λόγοι υγείας του μαθητή επέβαλαν ν' αλλάξει κατοικία. Οι λόγοι αυτοί βεβαιώνονται από το σχολιάτρο της Περιφέρειας ή σε περίπτωση που λείπει ή απουσιάζει αυτός, από άλλο γιατρό κρατικό ή στρατιωτικό.
  - ε) Αν ο μαθητής πρόκειται να γυρίσει στον τόπο όπου είναι η μόνιμη κατοικία της οικογένειάς του. Αυτό αποδεικνύεται με υπεύθυνη δήλωση του Ν.Δ 105/69 του γονέα ή του κηδεμόνα του μαθητή.
  - στ) Αν την επιμέλεια του μαθητή την ανέλαβε άλλο πρόσωπο, που μένει σε άλλη πόλη ή χωριό.
- Τότε χρειάζεται υπεύθυνη δήλωση του Ν.Δ. 105/69 του προσώπου που ανέλαβε την επιμέλεια του μαθητή, καθώς και ίδια δήλωση του γονέα ότι αποδέχεται αυτή την επιμέλεια.
- ζ) Αν στην περιφέρεια της μόνιμης κατοικίας ιδρυθεί νέο ειδικό σχολείο ή ειδική τάξη.
  - η) Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μη αποδοχής ή προσαρμογής του μαθητή στο σχολικό περιβάλλον, μπορεί να γίνει μετεγγραφή του με άδεια του αρμόδιου Επιθεωρητή ειδικών Σχολείων και την σύμφωνη γνώμη των γονέων ή κηδεμόνων.
2. Στις περιπτώσεις όπου επιτρέπεται η μετεγγραφή μαθητών, ο τίτλος μετεγγραφής δεν δίνεται στους γονείς ή στους κηδεμόνες των μαθητών, αλλά στέλνεται υπηρεσιακά, μαζί με το δελτίο ατομικότητας του μαθητή και τον ατομικό φάκελο στον Διευθυντή του νέου σχολείου, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να ενημερώσει τον παλαιό Δ/ντή ότι παρέλαβε τον τίτλο και τον ατομικό φάκελο.
3. Μαθητής του ειδικού σχολείου, ο οποίος έδειξε βελτίωση ή σχετική πνευματική ωριμότητα, μπορεί να μετεγγραφεί σε κανονικό δημοτικό σχολείο, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν γιά τις μετεγγραφές στα σχολεία της Γενικής Εκπαίδευσης και ύστερα από γνωμάτευση της ιατροπαιδαγωγικής Υπηρεσίας, απόφαση του συλλόγου διδασκόντων και σύμφωνα με τη γνώμη των γονέων ή κηδεμόνων του μαθητή.
- Η ίδια διαδικασία τηρείται και για το μαθητή κανονικού σχολείου, που παρουσιάζει κάποιο σοβαρό πρόβλημα και είναι ανάγκη να μετεγγραφεί σε ειδικό σχολείο, σύμφωνα πάντοτε με την υπόδειξη της αρμόδιας Ιατροπαιδαγωγικής Υπηρεσίας.
4. Για τη μετεγγραφή μαθητή από το κανονικό σχολείο στο ειδικό σχολείο, απαιτείται η τήρηση των οριζομένων από το εδάφιο γ, της παραγράφου 4 του άρθρου 10 του παρόντος.
- Μέχρι να παραλάβει ο Δ/ντής του νέου σχολείου τον τίτλο μετεγγραφής του μαθητή, ο μαθητής παρακολουθεί τα μαθήματα με ένα απλό υπηρεσιακό σημείωμα, το οποίο δίνει ο Διευθυντής του σχολείου από το οποίο ζητείται η μετεγγραφή.

Άρθρο 13 **Έλεγχος φοίτησης και προόδου του μαθητή.**

1. Ο δάσκαλος κάθε τάξης, βαθμίδας ή τμήματος ειδικής αγωγής τηρεί φύλλο ημερήσιου ελέγχου των μαθητών.

Στο φύλλο αυτό σημειώνονται οι απουσίες των μαθητών και οι παρατηρήσεις του δάσκαλου για την πρόοδο και διαγωγή τους. Ο τύπος του παραπάνω φύλλου ορίζεται με υπουργική απόφαση.

2. Η πρόοδος των μαθητών κάθε τρίμηνο ελέγχεται πρώτα με βάση την προσπάθεια που καταβάλλεται από τον μαθητή στους διαφόρους τομείς της δραστηριότητας του σχολείου, όπως αυτή ορίζεται στα αναλυτικά προγράμματα και ύστερα με ειδικά κριτήρια επίδοσης (ερωτηματολόγια).
3. Ο τύπος, το περιεχόμενο των ερωτηματολογίων, ο τρόπος αξιολόγησης, καθώς και κάθε λεπτομέρεια που έχει σχέση μ' αυτά, θα καθοριστούν με Υπουργική Απόφαση. Μέχρι που να εκδοθεί αυτή η απόφαση, η πρόοδος των μαθητών ελέγχεται και χωρίς ειδικά κριτήρια επίδοσης (ερωτηματολόγια).

Άρθρο 14 **Προαγωγή και απόλυτη μαθητών.**

1. Η αξιολόγηση των μαθητών γίνεται με γενικούς λεκτικούς χαρακτηρισμούς. Οι λεκτικοί αυτοί χαρακτηρισμοί είναι οι τέσσερις παρακάτω: πολύ καλά (Α), καλά (Β), σχεδόν καλά (Γ), ανεπαρκώς (Δ) και συμβολίζονται αντίστοιχα με τα κεφαλαία γράμματα του ελληνικού αλφαριθμού που αναγράφονται μέσα στις παρενθέσεις. Με τα σύμβολα των λεκτικών χαρακτηρισμών καταχωρίζεται η βαθμολογία σε όλα τα βιβλία και έντυπα του σχολείου. Εξαιρούνται οι τίτλοι σπουδών των μαθητών, στους οποίους αναγράφεται ο λεκτικός χαρακτηρισμός, που συνοδεύεται από το αντίστοιχο σύμβολό του.

2. Σαν τελικός βαθμός προόδου του μαθητή, κατά μάθημα, και σαν γενικός της ετησίας του προόδου, βγαίνει, κατά την κρίση αυτού που δίδαξε, ο λεκτικός χαρακτηρισμός που αρμόζει πιο πολύ. Λαμβάνεται δε υπόψη και η αριθμητική αναλογία των τεσσάρων χαρακτηρισμών, κατά μάθημα και στο σύνολο των μαθημάτων.

Οι μαθητές, των οποίων η ετήσια πρόοδος αξιολογείται με το χαρακτηρισμό Ανεπαρκώς (Δ), έχουν την υποχρέωση να επαναλάβουν την τάξη. Μαθητές κανονικών Δημοτικών Σχολείων αποκλίνοντες από το φυσιολογικό, όπως τούτο πιστοποιείται από διαγνωστική έκθεση Ιατροπαιδαγωγικής Υπηρεσίας, σύμφωνα με το εδάφιο γ' της παραγρ 4. του άρθρου 10 του παρόντος, αξιολογούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού.

3. Προάγονται από τάξη σε τάξη ή απολύονται από το ειδικό Δημοτικό Σχολείο οι μαθητές που φοίτησαν για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από το μισό διδακτικό έτος. .

Σ' αυτούς που προάγονται δίνεται ενδεικτικό και σε όσους απολύονται, απολυτήριο. Το ενδεικτικό έχει θέση αναμνηστικού και μόνο τίτλου και δεν δίνει δικαιώμα εγγραφής σε άλλο σχολείο.

4. Μαθητές, που διέκοψαν τη φοίτησή τους πάνω από το μισό διδακτικό έτος ή όσοι δεν φοίτησαν καθόλου εξαιτίας σοβαρών λόγων (αρρώστεια, οικογενειακά γεγονότα, κ.λ.π.), περνούν από κατατακτήρια, προαγωγική ή απολυτήρια εξέταση, ύστερα από αίτηση των κηδεμόνων τους, η οποία, απαραίτητα συνοδεύεται από στοιχεία που αποδεικνύουν τους λόγους για τους οποίους δεν φοίτησαν στο σχολείο.

Η τέτοιου είδους κατατακτήρια, προαγωγική ή απολυτήρια εξέταση, γίνεται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 9, του άρθρου 10 του Προεδρικού αυτού Διατάγματος.

Άρθρο 15
Τίτλοι σπουδών.

Οι τίτλοι σπουδών που χορηγούνται από τις μονάδες ειδικής αγωγής είναι σε όλα ισότιμοι και ισοδύναμοι με τους τίτλους που δίνονται από τα σχολεία αντιστοίχων βαθμίδων της Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

Γιά τον καθορισμό του τύπου, του περιεχομένου και του τρόπου έκδοσής τους, εφαρμόζονται οι διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για τους τίτλους σπουδών των σχολείων Γενικής και επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

Αθήνα, 24 Αυγούστου 1982
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΗΣ